

Høringsuttalelse fra Bærum barneverntjeneste - NOU 2018:8 Trygge rammer for fosterhjem

Bærum barneverntjeneste vurderer det som positivt at fosterhjemsomsorgens rammebetingelser er utredet og støtter mange av utvalgets forslag. Vi vurderer det som særlig viktig at det foreslås en større grad av standardisering og rettighetsfesting av økonomiske forhold for fosterhjemsordningen.

Vi har følgende kommentarer:

Kap. 6 Samordning og samarbeid

Bærum barneverntjeneste støtter forslagene i kapittelet. Samordning og samarbeid med andre instanser er viktig for å kunne ivareta barns rettigheter fullt ut. Samarbeid mellom ulike hjelpeinstanser kan være særlig utfordrende når barn bor i fosterhjem utenfor sin egen omsorgskommune og når de også har rettigheter etter annet lovverk. Utvalget foreslår at «kommunen bør utpeke en instans eller opprette en egen funksjon som skal ha ansvaret for å koordinere hjelpetjenester til barn og unge». Bærum barneverntjeneste vil understreke viktigheten av dette ved å foreslå at ordlyden endres til «kommunen skal».

I tillegg til at regelverket om taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett gjennomgås, bør muligheten for digital kommunikasjon av sensitive opplysninger mellom barneverntjenesten og andre instanser utvikles. Jf. prosjektet DigiBarnevern. Det vil kunne bidra til at nødvendig informasjon formidles på en måte som ivaretar kravet om håndtering av sensitive opplysninger samt effektivisere samarbeidet mellom instanser. Bærum barneverntjeneste foreslår derfor at det utvikles og tas i bruk digitale systemer som letter kommunikasjonen og formidling av sensitive opplysninger mellom barneverntjenesten og deres samarbeidspartnere.

Skolen er den arenaen i tillegg til hjemmet hvor barn og unge formes og hvor de skal motta den utviklingsstøtte de har behov for. Flere rapporter og sammenstillinger viser at barn som i dag får tiltak fra barneverntjenesten likevel underpresterer på skolen. Utvikling av samarbeidet skole-barnevern må være et kjerneområde for satsning, og målet bør være å forme arbeidet slik at barn får den oppfølging de trenger for å bli den beste utgaven av seg selv. Bærum kommune vil derfor understreke viktigheten av at den helhetlige gjennomgangen av området skole-barnevern som foreslås, iverksettes snarest. For å gjøre et godt arbeid, er det behov for kunnskapsbaserte tiltak som fungerer i praksis. I dette arbeidet vil et samarbeid mellom de statlige og regionale kompetansesentrene og praksisfeltet være viktig. Bærum kommune har deltatt i et forskningsprosjekt i regi av R-Bup ifht skole/barnevern (KOBA – Kunnskapsoverføring i barnevernet- som er et tiltak rettet mot foreldre med hjelpetiltak for å sikre oppfølging av skolearbeid. Dette vil også kunne anvendes av fosterforeldre.). Barneverntjenesten i Bærum har erfart at utvikling av tiltak i samarbeid mellom kompetansesenter, barnevern og brukere er svært nyttig. Dette for å sikre at tiltaksutvikling i barnevernet er tilpasset barna og familienes behov.

Kap. 7 Oppfølging og tiltak når barn bor i fosterhjem

Barneverntjenesten støtter i all hovedsak utvalgets forslag i dette kapittelet, men har noen kommentarer til enkelte av forslagene.

Kvalitetssystem i barnevernet og planer for oppfølging

Bærum barneverntjeneste støtter forslagene om at arbeidsprosessene i fosterhjemsarbeid skal inngå i det nasjonale kvalitetssystemet for barnevernet og at det utvikles faglige standarder for forsvarlig oppfølging og tilsyn. Videre er vi positive til forslaget om at det skal være konkrete planer for oppfølgingen. Imidlertid mener vi at en slik plan ikke bør være en del av fosterhjemsavtalen. I vår tjeneste har vi positive erfaringer med bruk av arbeidsplaner for det konkrete oppfølgingsarbeidet.

Forskning

Bærum barneverntjeneste støtter videre forslaget om at fosterhjemsområdet bør prioriteres i forskning. Særlig ser vi behov for økt forskning om barn og unges erfaringer i fosterhjem, barn og unges erfaringer med medbestemmelse/samarbeid i egen sak, samt longitudinelle studier som ser på hvordan det går med fosterbarn på sikt, hva som fungerer og hvorfor.

Forsvarlig oppfølging - oppfølgingsbesøk

Bærum barneverntjeneste støtter mindretallets forslag om at faglige standarder må komme i tillegg til krav om absolutte minstekrav om antall besøk. Vi ser med bekymring på flertallets forslag om å fjerne krav om minimum antall oppfølgingsbesøk. Den jevnlige direkte kontakt med både fosterhjem og barn ansees som viktig med tanke på samarbeid mellom barnevern og fosterhjem, veiledning og drøfting, barnets medvirkning, samarbeid mellom barnevern og barn og observasjon av barn og fosterforeldre sammen, dette både i veilednings- og kontrolløyemed.

Tilsyn med barn i fosterhjem

Bærum barneverntjeneste etterlyser i forslaget en helhetlig gjennomgang av dagens tilsynsførerordning. Fokus i en slik gjennomgang bør være hvorvidt dagens ordning er formålstjenlig etter barnevernlovens § 1-1 formålsparagraf, § 1-4 forsvarlighetskrav, § 1-6 barnets rett til medvirkning, § 1-7 barnevernets plikt til å samarbeide med barn og foreldre, § 4-1 barnets beste vurdering samt § 4-22, 5.-7.ledd om tilsynsansvaret. Imøtekommelse av barnets behov for medbestemmelse i valg av tilsynsfører som tillitsperson, bør drøftes opp mot kommunens ansvar for faglig innhold og veiledning i tilsynsoppdraget. En helhetlig gjennomgang av tilsynsførerordningen bør i tillegg innbefatte erfaringer satt opp mot formålet ved barnets rett til tillitsperson, jfr. Forskrift om medvirkning og tillitsperson: <https://lovdata.no/LTI/forskrift/2014-06-01-697> samt ordningen med tilsyn for barn og unge på institusjon.

Oppfølging av barnets foreldre

Bærum barneverntjeneste sier seg enig i at god oppfølging av barnets foreldre er viktig og viser til barneverntjenestens ansvar for å følge opp biologiske foreldre jfr. Bvl § 4-16. Oppfølgingsprogram som utvikles for foreldre må ta høyde for at foreldre med barn i fosterhjem erfaringsmessig er en mangfoldig gruppe med store variasjoner i ønsker og behov. Vi ser at gruppetilbudene som er under utvikling kan være til god hjelp for de foreldrene som deltar og støtter videreutviklingen av disse.

Søsken i fosterhjem

Det vurderes at SOS-barnebyers modell kan være et godt alternativ der det vurderes at søsken bør plasseres sammen.

Kommunale spisskompetansemiljøer

Forslaget om at det opprettes kommunale spisskompetansemiljøer på fosterhjemsområdet støttes. Bærum barneverntjeneste har flere års erfaring med et eget veiledningsteam for fosterforeldre og har gode erfaringer med dette.

Opplæring og veiledning

Bærum barneverntjeneste vurderer at PRIDE grunnkurs bør være kortere og mer modul-basert. Vår erfaring er at fosterforeldrene ikke klarer å ta til seg all opplæringen fordi en del problematikk er vanskelig å forstå før barnet er flyttet inn. Bærum barneverntjeneste støtter utvalgets forslag om at det bør vurderes endringer i PRIDE videreopplæringskurs. Kurset bør som nå være temabasert utfra ulike problemområder hos fosterbarn. Videre vurderes det som sentralt at fosterforeldre tilbys fleksibel veiledning.

Når ansvaret for denne opplæringen overføres til kommunene er det etter Bærum kommunes mening avgjørende at kommunene har kapasitet til dette. Det vil også bety vesentlig høyere utgifter og innebærer store økonomiske konsekvenser, som må tas hensyn til i økonomisk modell.

Besøkshjem for barn i fosterhjem bør også motta en tilpasset opplæring, slik at man sikrer at de har elementær kunnskap om barn som er plassert utenfor hjemmet. I tillegg er det behov for veiledning i forhold til det enkelte barn, slik at besøkshjemmet kan møte barnet på en hensiktsmessig måte.

Kap. 8 Økonomiske rammebetingelser

Bærum barneverntjeneste ønsker en nasjonal standardisering av de økonomiske rammene for godtgjøring til fosterhjem. Skjønnsvurderinger knyttet til økonomiske rammer skaper rom for store forskjeller. Bærum barneverntjeneste ønsker at de økonomiske rammene skal søke å være tydelige føringer slik at det blir mindre rom for variasjon. Variasjon kan heller omhandle ulike type tiltak som settes inn rundt barnet/familien.

Forslaget om at inntektskompensasjonen den første perioden skal differensieres etter alder støttes ikke. Det må være barnets behov som må være avgjørende.

Kap. 9 Pensjon trygd og skatt

Bærum barneverntjeneste bifaller forslaget om å utrede behov for en forsikringsordning for personskade i fosterhjemmet.

Kap. 10 Rammer for saksbehandling i fosterhjemmet – fosterhjemsavtalen

Bærum barneverntjeneste er usikre på hvordan et konfliktløsningsorgan vil fungere i praksis. Hvilke saker skal for eksempel tas inn og hvor raskt kan disse avgjøres? Erfaringsmessig opplever vi at uenigheter i all hovedsak er knyttet til økonomi. Det vil igjen si at desto mer spesifisert en avtale er og rammevilkårene tydelige, desto mindre behov for en tvisteløsningsnemd.

Det er Bærum barneverntjenestes oppfatning at fosterforeldrene bør gis uttalerett når et barn må flytte mot fosterforeldres ønske. Vanlig saksbehandling og kontradiksjon må gjelde.

Utvalget foreslår at det ved oppsigelse av fosterhjem gis adgang til at dekning av tapt inntekt ved frikjøp i særlige tilfeller kan forlenges utover perioden for oppsigelsesfristen. Bærum barneverntjeneste mener at særlige tilfeller bør spesifiseres.

Kap. 11 Økonomiske og administrative konsekvenser

Før det foreligger en mer konkret modell for rammebetingelser, kan det ikke gis en fullstendig tilbakemelding på de økonomiske konsekvensene.

Overordnet er vår vurdering at standardiserte satser og nasjonalt regelverk er nødvendig i stor grad, da dette vil forenkle administrasjon og forhandlinger med fosterfamiliene, i tillegg til å sikre forutsigbarhet i de kommunale budsjettprosessene.

20.05.19

Bærum barneverntjeneste